

Štev. 21.

Leto 1.

Izhaja dvakrat na mesec.

Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnishstvo:

Ljubljana, Karla Marksa trg 2 (prej Turjaški trg), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽJ

Protest proti redukcijam.

Protiv prvim redukcijam smo začeli julija dvignili naš glas, protestirali na 30 protestnih shodih, intervenirali v Beogradu in zaprosili za pomoč in intervencijo delavske zbornice in URSS.

Z odločnim nastopom smo zavrli pohod uprave in sedaj ti pride neka organizacija in pravi, da je vse uspešno, da je bila redukcija ustavljena, dosegla ona, ki takrat, ko smo mi že intervenirali, o redukcijah in nameurah uprave še vedela ni. — Pustimo ji to hvalisanje, ker v sedanjih težkih časih nimamo časa za polemike, ampak moramo porabiti vse naše sile za obrambo zadnjih naših pravic.

Pretekli mesec je uprava padla po hrvaških železničarjih hoteč vsled pomanjkanja kredita reducirati okoli 100 železničarjev in reducirati delavske plače.

Dne 1. oktobra 1926 je dobilo v Zagrebu, Sisku, Bjelovaru in drugod 14dnevno odpoved nad 200 delavcev, že 24. septembra pa je uprava dala razobesiti letake sledeče vsebine:

Vsled pomanjkanja kredita je direkcija primorana ali reducirati število delavstva ali znižati plače. Ker ne najde drugega izhoda, je odločila z aktom br. 87493 sledeče:

Od 25. sept. 1926 do nadaljnjega bo dobivalo vse pomožno osebje (delavci, zavirači, popisovalci voz, pom. kretniki itd.) dnevno plačo po službenih letih po spodaj navedeni tabeli brez vsakih drugih dokladov:

Od 1—3 službenih let dnevno 26 Din; od 4—5 27 Din; od 6—8 28 Din; od 9—11 29 Din; od 12—14 30 Din; od 15—17 31 Din; od 18—20 32 Din; od 21—23 34 Din; od 24—26 36 Din; od 27—29 38 Din; od 30 službenih let dalje 40 Din dnevno.

Po 25. sept. t. l. ne sme noben delavec dobiti druge plače kot je določena v gornji tabeli.

Po 25. septembru t. l. ne sme noben delavec dobiti druge plače kot je določena v gornji tabeli.

Postajenačelnik.

Nismo mogli verjeti v istinitost te okrožnice. Komaj pa je preteklo za tem dva dni, že je prišel nov udarec. Minister saobračaja je izdelal načrt proračuna za leto 1927/28, ki bo stopil v veljavo s 1. aprilom 1927 in z njim hoče:

1. ukiniti 20 odstotno eksekutivno doklado vsemu eksekutivnemu osebju, češ, da za napornejšo službo ima itak določenih manj službenih let, ter dobiva sporedne prinaldžnosti, pri tem pa trpi služba v centrali. S tem ukinitjem hoče prihraniti 28 milijonov dinarjev.

2. izdati novo uredbo o organizaciji železniške službe s katero bo uvedel največjo ekonomijo delovne sile.

3. znižati izdatke za delavske plače za celih 25.000.000 Din.

Casopisne vesti pa so istočasno začele napovedovati:

a) omejitev voznih ugodnosti,
b) znižanje draginjskih dokladov,
c) podaljšanje starostne dobe za dosego penzije na 25 let.

Vse to in neštete druge krivice so bile vzrok, da je organiziral »Ujedinjeni savez železničarjev« obširno protestno akcijo, ter so se doslej pridružili protestni shodi v Zagrebu, Sisku, Brodu n. S., Mariboru, Dravogradu, Vuhredu, Breznu, Gobelnem, Ptuju, Celju, Zidanemmostu, Videm-Krško, Litiji, Ljubljani, Žalni, Zalogu in Novemestu, kjer so mase železničarjev protestirale proti gorjenjnim izpadom uprave na zadnje delavske pravice ter sklenile v slučaju neupoštevanja stopiti v akcijo.

Iz shodov je bila poslana v Beograd naslednja protestna brzojavka:

Ministarstvu saobračaja

Beograd, Krunska ulica.

Na protestnem shodu zbrani železničarji protestirajo proti redukcijam osebja in mezd delavstva v direkciji Zagreb ter zahtevajo, da se vse reducirance sprejme nazaj in ukine redukcija plač.

V slučaju neupoštevanja odklanjajo vsako odgovornost za posledice.

Predsedstvo shoda.

Poleg tega je bila sprejeta in poslana merodajnim činiteljem sledeča resolucija:

Ministarstvu saobračaja

Beograd, Krunska ulica 13.

Na javnem železničarskem shodu zbrani železničarji, upokojeanci, rentnerji, miloščinariji, njih žene in otroci s protestom obsojajo nečuvno postopanje železniške uprave, ki skozi zadnji dve leti v pravcu štedenja jemlje osebju pravico za pravico, mu zmanjšuje prejemke ter pred zimo reducira na tisoče delavskega osebja brez vsakih odpravnin, ki je obsojeno na pogin na cesti. V neposredni zvezi s tem pa ista uprava uničuje svoje lastne naprave in vozovni park, kar povzroča nešteto nezgod in spravlja v nesigurnost ves železniški promet.

Zbrani železničarji z ogorčenjem obsojajo, da železniška uprava:

1. reducira na tisoče delavstva ter ga izroča z družinami vred na zimo lakoti in bedi;

2. sukcesivno znižuje prejemke delavstva s tem, da reducira premije in znižuje urne plače ter nastavljenec s tem, da reducira draginjske doklade;

3. da je protizakonito ukinita 20odstotno eksekutivno doklado vsem delavcem, ki vrše eksekutivno službo nastavljenec ter da hoče s finančnim zakonom za leto 1927-28 ukiniti 20odstotno eksekutivno doklado sploh;

4. da ne plača določenega prispevka v bolniški fond ter da je v proračun ustavila za polovico premal prispevek in s tem ogroža bolniško zavarovanje železničarjev in njihovih rodinskih članov v zdravljenje ter da morajo železničarji v nekaterih direkcijah bolni čakati mesece in mesece na bolniško podporo;

5. da hoče z bodočim proračunom reducirati stalež osebja od 75.000 kot znaša 1. oktobra 1926 na 69.800 in nadaljnih 3200 delavcev vreči na cesto;

6. da do danes ni uredila delavskega vprašanja, kljub temu, da so ministri in višji funkcionarji že pred 6 meseci ustмено in pisмено izjavili, da bo delavski pravilnik v najkrajšem času izšel ter da istotako niso do danes še edino za železničarje urejene sporedne prinaldžnosti kot kilometražna, premik, nočne doklade itd.;

7. da pa je odvzela provizionistom in miloščinarjem vozne ugodnosti sploh, reducirala pravice na službeno obleko ter da hoče z novimi pravilniki reducirati vozne ugodnosti za vse ostalo osebje;

8. mesto da bi popravila krivice, storjene povodom prevedbe pretežnemu delu železničarjev, zakonske določbe od leta do leta spreminja le v škodo prizadetemu osebju;

9. da v očigled skorajšnjemu ukinitju stanovanjskega zakona ne ukrene potrebnih korakov za zgradbo stanovanjskih hiš;

10. krši povsod osemurni delovnik. Na shodu zbrano delavstvo ugotavlja, da spada Jugoslavija še v vrsto onih držav, ki do danes niso še ratificirale washingtonskih konvencij ter uredile brezposelnega zavarovanja, da pa tudi ne izpolni obveznosti prevzetih po rimskem akordu in pusti umirati miloščinarje na cesti brez vsake podpore.

Na shodu zbrani železničarji protestirajo proti takemu počenjanju uprave in zahtevajo, da ministrstvo izvrši najprvo vse z zakoni zagwarantirane dajatve ter čimprej izda v sporazumu s prizadetimi delavskimi organizacijami:

1. napreden delavski pravilnik ter zakon o starostnem, bolniškem, nezgodnem in brezposelnem zavarovanju;

2. pravilnike sporednih prinaldžnosti;

3. pravilnike o voznih olajšavah, s katerimi naj se zagantira režijska vožnja vsemu aktivnemu, nastavljenemu, delavskemu osebju, upokojeencem, provizionistom in miloščinarjem ter njihovim družinam;

4. nov zakon o državnem prometnem osebju, ki naj popravi pri prevedbi storjene krivice.

Zajedno pa zahtevajo:

1. takojšnjo ukinitve vseh redukcij tako delavstva kot plač in draginjskih dokladov ter sprejem reduciranih nazaj;

2. ukinitve predloga za finančni zakon za leto 1927-28, s katerim se odvzemlja 20odst. eksekutivna doklada ter povrnitve te doklade od dne ukinitve, obenem

pa osiguranje vsega na železnici se nahajajočega osebnega staleža v bodočem proračunu, da se izognemo nadaljnim redukcijam;

3. takojšno rešitev vprašanja miloščinarjev in nakazila miloščine od dne ukinitve ter regulacijo pokojnin staroupokojeencev;

4. ratificiranje washingtonskih konvencij ter izvedbo brezposeln. zavarovanja;

5. striktno izvajanje osemurnega delovnika. Na shodu zbrani železničarji opozarjajo tem potom poslednjokrat ministrstvo saobračaja, generalno direkcijo ter odločujoče faktorje v Narodni skupščini na brezzakone in kršitev pravic ter zahtevajo čimprejšnjo izvršitev gori stavljenih zahtev.

Za našo akcijo so zainteresirane delavske zbornice in ostale delavske strokovne organizacije ter se bo tozadevno vršila dne 25. oktobra 1926 v Beogradu posebna železničarska

anketa, ki bo odredila nadaljne korake in akcijo, v slučaju, da do takrat minister saobračaja ne ugoditi našim zahtevam.

Železničarji! Ujedinjeni savez je edini, ki se je boril in se danes bori za železničarske pravice! Kje vidite akcije in borbo drugih organizacij? **Savez bo storil vse korake, da za našo pošteno in upravičeno borbo pridobi tudi organizacije, ki stoje danes na strani, zainteresira javnost, ki se bo postavila na našo stran, ker se nahajamo v pravičnem boju.**

Sodrug! Ohranite neomejeno disciplino, delajte, organizirajte, jačajte razredno zavest, jačajte vašo razredno bojovno organizacijo zavedajoč se: **Kolikor sile toliko pravic.**

Živela borba!

Železniški uradniki — proletarci, kaj vas drži stran od delavcev — proletarcev?

Redukcije, znižavanje plač, s katerimi je udarila železniška uprava po železničarjih, so se dotaknile tudi železniških uradnikov.

Beda, ki se je vsedla k mizi železničarskih delavcev, seda tudi k železniškim uradnikom. Buržuazija je pokazala, da ni nobenega razločka med delavstvom, ki ga ima za izvrševanje službe najetega, pa najsibo ono zaposleno na progji, v delavnici in kurilnici, na strojih in na vlakih ali pa v pisarnah in v uradih železnice. Vsi so v službi uprave za korist uprave in njenega podjetja, pa naj se štejejo med ročne ali intelektualne delavce. Vsi prodajajo upravi železnice svoje telesne in duševne moči, pa naj si že nosijo obleko gospoda ali pa obleko sluga, ali profesionista. In prodajajo jo intelektualci-uradniki za nizko ceno in za visoke odstotke delovnih moči, ker si pač do danes predstavljajo, da so več in višji, nego progovni delavec ali snažilec strojev ali morda vlakovodja.

In zakaj tako?

Stara tradicija še živi v njih, da je uradnik gospod, da je nadzorna oseba, a oni drugi, ki izvršujejo delo, so mu podčinjeni. Stara tradicija jim šepeta, da so se več učili, nego navadni sprevodniki in ta šepet, ta tradicija jim ne pušča javno videti resnico, da so — tudi proletarci, ljudje, ki za vsakdanji kruh morajo prodajati kapitalu svoj um, svoje zmognosti, kratko: svojo duševno moč. In zato se odstranjajo od proletarskega gibanja, se mu zoperstavljajo in ga celo ovirajo in sovražijo. Mala izjema, ki je za proletarsko gibanje, le potrjuje pravilo. Oni ne spoznavajo, da le samemu sebi s tem škodujejo in večajo veljavo kapitala. O, kako bi bilo za te ljudi, za te proletarce — intelektualce, za uradnike koristno, ako bi hoteli prečitati vsaj Karl Marxovo: »Mezdno delo in kapital«, ali »Karl Marx, njegovo življenje in njegov nauk ali vsaj Jack Londonov roman: »Železno peto«.

Morda se bo kdo zavzel, začudil, nasmejaj, češ, kaj pa se tu svetuje. Dobro, dobro! Čitajte in potem vprašajte. Videli in spoznali boste, da ste proletarci in da je vaše mesto med proletariatom. Ako ste živi ljudje, namreč, ako hočete živeti kot živi ljudje, dostojanstveno kot človek

in ne kot stroj. Videli bi, da ne gre stati ob strani pri velikem boju delavcev-železničarjev s kapitalom, ki vedno v hujski meri navaljuje na nje. Razumeli bi, da je to pravi pravcati razredni boj, boj izkoriščanih z izkoriščevalci za vsakdanji košček kruha.

Ali kakor se v zgodovini vsakokrat, ko kritika na eksistence človeka brezvestna in mrzla, strašna pošast, da izpije kolikor največ mogoče sveže, žive krvi, najdejo in zblizujejo izkoriščani in preganjani, pozabljajo stare tradicije, ki so svetile v kolikor toliko znosnemu življenju in jih delile, tako se tudi sedaj uradništvo giblje. Pritisk kapitala na njih življenje je tako strašno, da uvidevajo že dovolj jasno, da treba skovati enotno fronto proletariata proti izkoriščanju, da treba razredno bojovno organizacijo podkrepiti, se ji pridružiti, z njo vojevati.

Naši shodi, protestni shodi, ki so se te dni vršili in bili tako sijajni, so privabili tudi uradnike na nje. In pomešali so se uradniki med delavce-železničarje, da je bilo jasno videti, da jih tare ista beda. Na shodih so se slišali njih predlogi, nasveti . . . In navzoče delavstvo je videlo, da ono nije resnično bitko za zboljšanje in osvoboditev suženstva ne samo sebe, nego tudi za intelektualne delavce-uradnike.

To je znak konsolidiranja delavskega gibanja v Jugoslaviji, poseben znak ojačevanja železničarske razredne fronte. Razvoj dogodkov in dejstvo gre z železno gotovostjo svojo pot in sili vse, da se izjavljajo jasno in razločno: **Ali z milijoni, ki trpe, a ustvarjajo bogastva, ali z nekaterimi tisoči, ki udobno uživajo sad trpljenja milijonov.**

Naj vas, uradniki-proletarci ne zadržujejo malomeščanske ovire, tradicije, da ste več, nego naj vas napolni resničen položaj in duh človeka, da ste človek, da spadate v razred izkoriščanih, kjer vam gre edino le boriti se za svoje pravice z delavskim razredom, katerega brezdvomen član ste.

Zato vam opiramo vrata »Ujedinjenega Saveza Železničarjev«. Tu je vaše mesto, med nami, živimi borci za boljšo bodočnost človeka. **Pridite in bodite borci!**

Pojdimo k popolnemu strok. ujedinjenju.

Lansko leto oktobra je bil kongres ujedinjenja železničarskih organizacij. Šest organizacij se je ujedinilo in postavilo novo organizacijo »Ujedinjeni Savez Železničar-

jev Jugoslavije«. Ujedinili se niso oni železničarji, ki se imenujejo nacionalne ali so v službi političnih strank, kar je razumljivo, ker njim je razredni boj ovira in ovira jim je za-

to, ker nimajo proletarske ideologije, nego imajo meščansko ter so zato v službi svojih razrednih gospodov in gospodarjev. Samozavesti v njih ni in zato se tudi niso mogli ujediniti. Ujedinili so se samo tisti železničarji, ki se zavedajo, da so tudi oni del in to ogromen del državljanov Jugoslavije in kot tak imajo pravico govoriti in zahtevati to, kar jim kot neodvisnim državljanom pripada.

Ker to ujedinenje lansko leto ni bilo po godu na politični desnici in ne na politični levici, sta dve majhni četnici pri »Savezu Metalne Industrije in Obrti« kot podružnica železničarjev v Zagrebu in Nišu ostali izven ujedinenja. Če danes pregledujemo vse to in se vprašujemo, zakaj pa ni odgovora. Ker ga ne more biti. Bila je le kaprica gotovih ljudi in tej kaprici se je ugodilo. Nič pomembnega ni bilo zoper ujedinenje, nič takega, kar bi škodovalo delavstvu, revolucionarni ideologiji.

Ali ujedinenje železničarjev je v Sloveniji izvršeno. Onih organizacij, ki so priznavale razredni boj in ne bile dekle in hlapiči upravi, so se združile v eno. Na Hrvaškem, Slavoniji, v Srbiji pa ni bilo organizacij, razen na papirju in z neznatnim članstvom, ki niti 100 ni presegalo. Ujedinenje tam se pa z ničim ne da izvršiti, nego treba tistih par članov pomnožiti v organizaciji, ki je železničarska in ki ima kot taka samostojna pravila.

To se je zgodilo. Sedaj šteje nad 900 članov in 11 podružnic. Bosna in Hercegovina se je s svojo organizacijo priključila. Od marksističnih organizacij je ostala izven ujedinenja podružnica v Zagrebu in Nišu, ki sta del neželezničarske organizacije. To sta poleg tega dve izmeni z malo člani. Zato tudi ne gre govor o ujedinenju, nego o povečanju, okrepljenju ujedinjene organizacije. Poleg tega sta ti dve podružnici kovinarske organizacije — Zagreb in Niš — in tisto malo članstva, ki ga imata, je le iz delavnic v Zagrebu in Nišu. Nimata pa železničarjev ne iz skladišča, ne s proge, ne odpravnikar, ne iz kurilnic, ne vlakospremnega osebja, ne iz pisarn itd. In zato, ako govorimo mi, da je ujedinenje razrednih železničarskih organizacij izvršeno, to govorimo smo smelo in po pravici. Z neorganiziranimi pa se ne dela ujedinejnje, nego se z njimi samo krepi in veča ujedinjena organizacija.

To smo hoteli enkrat za vselej pribiti in prosimo, da si to zapomnijo vsi, ki bi še radi v svoji lastni nejasnosti govorili nasprotno.

Druga stvar je glede drugih strokovnih organizacij. Tu ujedinenje še ni izvršeno. Ono se je vršilo, ono se vrši, a še ni izvršeno. To smo vedno naznačevali, ko smo govorili in pisali, da ujedinenje še ni popolno. Ali, kakor se od strani socialistične stranke delajo težave in se pri vsaki priliki povdarja, da je URSSJ in pa Strokovna komisija orientirana k socialistični stranki ter se tako prezirajo »klepi ujedinenja v Beogradu in v Ljubljani, kjer je jasno in odločno povedano, da so strokovne organizacije strankarsko nevtralne, tako se od komunistične stranke delajo ovire in se javlja neka opozicija ter se nezavisnim in samostojnim organizacijam polaga na jezik nove parole in nove zahteve po ujedinenju. In obe stranki — vedoma ali nevedoma, to je postranska stvar — delata s takim postopanjem na to, da bi se ujedinenje razrušilo. Socialistična stranka v svojih »Radniških Novinah« naskakuje »Ujedineni Radnički Sindikalni Savez« (URSS) in si ga prilasča. S tem ustvarja psihozo v socialističnih članih URSS, da je tako pravilno in da tako mora biti: Pri članih URSS z levičarsko (komunistično) orijentacijo pa vzbujajo to gotovo upravičen odpor. Samostojne organizacije (tipografi in bankarji), ki nekako periodično izpuščajo klic po

popolnem ujedinenju, potem pa, kakor da jih je strah, se skrivajo in umolknejo, nerazpoloženi le povečujejo, ne ustvarijo pa ničesar. Centralni Radnički Sindikalni Odbor (CRSO) pa stavlja predloge in forsira ujedinenje, ima pa pripravljeno parolo, s katero toplo posveti, ko se bi mislilo popolno ujedinenje uresničiti, ter kako strmolglavi uresnitelje ujedinenja.

Tako vsaj se je zgodilo lansko leto in mi dvomimo, da je letošnja akcija za ujedinenje od strani CRSO bolj resnična in iskrena. In ni nič čudnega, če URSS, ki pozna beograjske, recimo, diplomate, ničesar ne ukrene za ujedinenje.

Ali do ujedinenja, do popolnega ujedinenja vseh marksističnih strokovnih organizacij bo prišlo vkljub vsemu, vkljub desnici in vkljub levici. (V kolikor samo izigravata ujedinenje, oziroma ga ovirata.) In zato mi, ki smo to popolno ujedinenje izvršili in na Hrvaškem iz 2 podružnic ustanovili v enem letu 11, svarimo in vzpodbujamo. Svarimo pred velikim kričaštvom z neresno voljo in s prikritimi nameni in direktivami, vzpodbujamo vse, ki resno mislijo in jim je v resnici mar, da se delavsko gibanje vsaj na strokovnem polju zedini, da bi vsaj na strokovnem polju nastopalo enotno proti enotnemu nasprotniku. Kapitulacij in meščanskega miru (Burgfrieden) se ni treba bati. Ne more biti meščanski mir med delodajalcem in delojemalcem, četudi bi oba to hotela, ker so konflikt interesov preveliki. Zato ni treba doprinate dokazov, ker jih je vedno in povsod dovolj — še preveč. A železničarjem pa se posebno pokaže tak »Burgfrieden« v organizaciji nacionalnih, kjer so v centralnem odboru visoki funkcionarji ministrstva saobračaja, torej ljudje, ki bi lahko, ako bi jim bil res kaj mar proletariat železnic, mnogokrat ukrenili, preprečili, zboljšali. Ali tem ljudem je uprava več, lastna služba več, kapitalizem — njihov gospodar — več, kakor pa člani, zbežani člani, ki še verjamejo, da gospodar pošteno plačuje hlapec in dekle, v resnici pa se jim godi slabo, kakor vsakemu proletarcu v meščanski državi.

Da se s to demagoško gonjo po ujedinenju naredi konec in da se razvije zastava po resničnem ujedinenju, se je »Ujedineni Savez Železničarjev« obrnil s pismom na bankarce in tipografe, da mu obrazložijo, kako si oni predstavljajo ujedinenje, zakaj se niso še ujedini in kako se bi to ujedinenje izvršilo, da bi ne trajalo samo 24 ur.

Eno pa zapišemo in ponovimo že sedaj. Dasi je nevtralnost in strankarska neodvisnost k delavsk. političnim strankam za marksistične strokovne organizacije nevarna, je ona vendar edin izhod iz današnjega položaja delavskega razreda, ko je toliko raznih marksističnih političnih strank in grupacij. Nobena politična stranka in grupacija si nima pravice lastiti ujedinenih strokovnih organizacij, ker so v njih organizirani člani vseh teh političnih strank in grupacij. Ako si pa to lasti in skuša doseči, dela javno na razkol in razbitje ujedinenih strokovnih organizacij.

Ta nevaren položaj se ukine sam s seboj s tistim dnevom, ko bo nastala enotna delavska politična stranka. Zato sodrugi vseh strok in iz vseh tovarn v Jugoslaviji, razvijte prapor resničnega popolnega ujedinenja. Strnite razmetane drobce proletarskih sil v eno mogočno silo. Naj ne bo nikjer zahrbtnih misli in načrtov, nego naj bo iskrenost in stremljenje po enotni strokovno-organizacijski moči proletariata.

Živelo popolno ujedinenje strokovnih organizacij!

Živel delavski razred!

Mir med proletarci — boj izkoriščevalcem!

sedi tam sam predsednik »Zveze« inž. Milivojević, da sedi tam Đorđević, Bakić, Knježević, da sedi tam gospod Deržić kot namestnik. Zakaj ne izvrše te zahteve železničarjev? Zakaj ne skličejo skupščine? Pozvali vas bomo na obračun pred železničarje, ki so vas volili — upamo da zadnjokrat.

Naši sodrugi so podvzeli vse korake ter so sprejeli pri ljubljanski upravi bolniške blagajne izredno sejo, ki je sprejela za spremembo pravilnika naslednje točke, ki so bile takoj dostavljene centralni upravi v Beograd.

Predlog za spremembo naredbe in pravilnika o boln. fond.

1. Naredba bodi jasna in precizna, tako, da ne bo potreba za vsaki pasus dati komentarjev, oziroma da bi se lahko različno postopalo.

Naredba o zavarovanju osebja mora obsegati v samoupravnom in materijalnem pogledu minimum zakona.

2. § 2 in 3, ki govori, da so zavarovani za slučaj bolezni vsi železničarji, naj točno pove, da spadajo pod to zavarovanje poleg vsega nastavljenega in provizoričnega osebja, profesionistov, delavcev tudi čistilke in pogodbeni delavci obeh spolov ter naj vsled tega določba § 4 odpade.

3. Bolniški fond naj bo v svojem delovanju autonomen in neodvisen od ministrstva saobračaja.

Posamezne oblastne uprave naj imajo samoupravo.

Samoupravo naj vrše glavna skupščina, centralni upravni in centralni nadzorni odbor; pri oblastnih upravah pa tozadevne oblastne instance.

4. § 17 in nadaljni, ki govore o dajatvah fonda, naj že v naredbi striktno pove, v kaki izmeri naj pripadajo vse dajatve.

Predpogoj naj bo, da so vse dajatve za vse železničarje (nastavljene in delavstvo) jednake in da se ne ločijo po mestih in draginskih razredih.

a) Hranarina pripadaj 100 odstotkov za 52 tednov. Prve tri dni bolezni se izplačuje mezdno neokrnjeno. Za bolezni čez 3 dni se izplača hranarina od prvega dne dalje.

V slučaju zdravljenja v bolnici pripadaj družinskemu očetu cela bolezina, a samcem polovična.

b) Lečenje naj bo brezplačno ne le v bolnicah, ampak tudi v zdraviliščih, sanatorijih etc.

c) Babična pomoč bodi odgovarjajoča odredbam pravilnika za babice, ki ga je izdalo ministrstvo za narodno zdravje.

Ustanove naj se 3 tarifni razredi in sicer:

I. razred: sedeži velikih županij.

II. razred: mesta, industrijski centri in zdraviliški kraji.

III. razred: vsi ostali kraji.

d) Dečja oprema znašaj 14 dnevno mezdno.

e) Članom pripadajo vsa zdravila, ki so za uspešno zdravljenje.

f) Hranarina ter ostale podpore se izplačujejo redno koncem meseca ter naknadno obračunajo z bolniškim fondom v smislu določb čl. 73 pravilnika o poslovanju oddelkov za Rač. in financije.

g) Bolniške stroške plačaj bolniška blagajna za ves čas potrebnega zdravljenja v bolnici, a najdalje, dokler pripada hranarina.

h) Pogrebna pomoč naj se določi analogno babični pomoči po treh tarifnih raz-

redih. To pomoč naj takoj začasno izplača službeno mesto ter naknadno obračuna z boln. fondom.

5. V § 19 naj se uvede, da pripadajo podpore za otroke tudi po 18. letu starosti do 21. leta, ako so v oskrbi starišev.

Oblastna skupščina določi letni proračun na podlagi vplačanih prispevkov od strani članov in delodajalca. Določbe glede volitev odborov naj se prilagode zakonu tako, da se funkcija predsednikov upr. in nadz. odborov menja od poslovne dobe do poslovne dobe na imenovane in voljene skupščinarje. Budžetiranje od strani centralne uprave se odpravi. Glavna skupščina določi letno le gotov odstotek, ki se ima odstopiti za proračun centralne uprave § 34. Vsi zaključki glavne skupščine so izvršeni.

6. Plaćanje prispevkov je obvezno tako za člane kot za delodajalca. Prispevki se odtegujejo pri plači ter ima vsaka direkcija — čim sestavi spisek ubranih odtegljajev, a najkasneje tekom enega meseca — vplačati na tekoči račun ali kvoten del.

7. Zdravnike nastavlja minister na predlog oblastnih odborov. Njih plače trpi po polovici uprava in boln. fond.

Nezgodno zavarovanje.

Določbe o nezgodnem zavarovanju naj se prilagode zakonu o zavarovanju delavcev, tako da bodo, navzlic temu da trpi vse stroške za dajatve nezgod. zavarovanja državna uprava, odločali oblastni odbori o pravici do rente in izmeri rente.

Da »USZJ« te svoje zahteve še bolj podpre, je iz vseh preteklih tednih obdržanih shodov poslal »Centralni upravi humanitarne fonda« v Beograd »naslednje protestno resolucijo, ki je bila povsod soglasno sprejeta:

Resolucija.

Na javnem železničarskem protestnem shodu zbrani železničarji protestirajo proti vmešavanju uprave v zadeve bolniškega in nezgodnega zavarovanja, kršenju avtonomije bolniškega fonda ter z naredbo zagaraniranih pravic ter soglasno zahtevajo od centralne uprave bolniškega fonda, da takoj skliče izredno glavno skupščino, ki naj sklepa o izpremembi pravilnika o bolniškem in nezgodnem zavarovanju ter odloči, da pripadaj železničarju v slučaju bolezni:

1. 100odstotna hranarina, ki naj se izplača koncem meseca zajedno s plačo in sicer za vse dni v mesecu;

2. brezplačno zdravljenje v bolnicah, sanatorijih in toplicah;

3. za slučaj zdravljenja v bolnici izplačilo cele hranarine.

Bolniški blagajni naj se zasigura popolna samouprava ter ukrene potrebno, da bo državna uprava redno uplačevala svoj prispevek.

Pričakujemo, da se bodo sedaj gospodje v centralni upravi zganili ter storili to, kar vsi železničarji zahtevajo. Železničar ne potrebuje lepih obrazov in obljub, on hoče svoje pravice in ne bo več trpel, da bi mu jih krtili ta ali oni.

Železničarji! Ujedineni Savez Železničarjev se energično bori za železničarske pravice, on se bo boril, da bo bolniška blagajna postala res socialna institucija, ki jo bodo upravljali železničarji sami. Vaša dolžnost pa je, da Savez v borbi podprete in da vsi pristopite, zavedajoč se: kolikor moči, toliko pravic.

Pomanjkanje vozov — zamude.

Po dnevnih časopisih čitamo, da se trgovci pritožujejo radi pomanjkanja tovornih vozov, minister saobračaja pa daje izjave novinarjem radi velikih zamud.

Kot železničarju-poznavalcu vseh teh železniških nerednosti mi je težko preko vseh teh pritožb in izjavljanj molče iti. Zatoraj hočem stvarno resno kritizirati, ker smo tudi železničarji težko prizadeti radi teh upravnih nerednosti.

Kar se tiče tovornih voz, vam lahko rečem, da jih bode vsaki dan manj, ne pa več, zakaj?

V kratkem povedano, ker se jih vsaki dan dosti pokvari, posebno pri močnem prometu, a popravi se teh vozov komaj 1—2 odstotka, pokvari pa 10odstotkov. To pa, kar se popravi, je tako slabo in površno popravljeno in še s slabim materijalom, da je voz v kratkem zopet v istem pokvarjenem stanju kakor poprej ali pa še slabši. Iz delavnice pride voz in preteče 100 km, pa je zopet nalistkan od ključavničarja, da mu manjka to ali ono.

Kdor železničarskega aparata ne pozna, mu je težko to razumeti. Stvar ima gotovo svoje vzroke. V Jugoslaviji imamo precej malih in tudi nekaj velikih delavnic za popravilo vozov, tudi ljudi zato ne manjka. Kaj vse to pomaga, če pa delavnice materiala za popravljanje vozov nimajo in se na voz s kredo zapiše »čaka«. Nema tega, nema onega kosa za popravilo ali pa se napol popravljeno zopet pošlje v promet. Potem ni čuda, ako je in bode vsaki dan manj vozov. Toraj v dnevnih časopisih čitamo, da je 10.000 pokvarjenih vozov, lahko

pa trdimo, da je res komaj 10 odstotkov voz, a vse ostalo je pa v pokvarjenem stanju. No 10.000 voz je ravno za 200 vlakov po 50 vagonov in to bi bilo v naloženem stanju skupno 200.000 ton. Merodajni krogi si pa naj sedaj izračunajo koliko bi lahko teh 10.000 vozov dnevno prevozilo, kateri sedaj na stranskih tirih gnijejo ter ovirajo promet, pod vozovi pa gnijejo proge in tračnice. Kaj pa osebje v delavnicah in kurilnicah?

Temu osebju so se reducirale premije, ne da se mu pa delovne obleke, grozi se mu z redukcijo in z znižanjem plač. Kako naj pričakuje uprava od ljudi, ki stalno premišlujejo, kdaj bodo zleteli na cesto ali koliko mu bodo prvega zopet znižali plačo, intenzivnega dela?

Drugi del pa tvorijo zamude. Gospod minister ima vedno pripravljeno izgovor, »preveliko povečanje prometa, poplave, nezgoda pri Voganju, pokvarjenje tega in onega mostu« in tako dalje.

Tako govori že sedem let, zraven pa sestavlja moderni vozni red, predpisuje brzino od 50 do 90 km, ki ostane seveda na papirju, ker mesto upeljuje take brzine postavijo ob vsakem kilometru na progji počasna znamenja. Po voznom redu bi moral priti tovorni vlak iz Zagreba do Ljubljane v 12 urah, rabi pa danes 18 do 20 ur. Pod prejšnjo južno železnico pa je brzotovorni vlak rabil iz Trsta do Dunaja le 18 ur. Seveda preje teh »zelenih« sprevodnikov s številko 5, 10 ali 15 km ni stalo ob progji.

In vlakospremno osebje? Ali je to zadovoljno?

V bolniški blagajni zahtevamo red.

Zahtevaj, protestiraj, pošlji predstavke, centralna uprava bolniškega fonda se ne zgane, ne skliče izredne glavne skupščine. Naših pet sodrugov Kovač, Bahun, Krajnik, Kitek, Baraga so že davno zahtevali v smislu naredbe sklicanje izredne skupščine, ki naj zagaranira železničarjem 100odstotno hranarino za vse dni v mesecu, izplačano koncem meseca, prosto

zdravljenje v toplicah in bolnicah itd. Poslali so apel vsem ostalim odbornikom. Ljubljanskih 5 imenovanih se je nato, kot zvemo iz »Strojevodja« naši zahtevi pridružilo. In kljub temu centralna uprava do danes skupščine še ni sklicala.

Pribijemo, da so v centralni upravi le člani »Ujedinenja jugoslovanskih nacionalnih železničarjev« torej Zvezarjev, da

Pristnost in jakost Vam jamči naša „KOLINSKO ČIKORIJO“

ki daje kavi izdatnost, lepo barvo in je izdelek domačega delavca ter zasluži, da se vporablja v vsaki rodbini!

Gotovo! Saj uprava tako zelo skrbi zanj. Turnuse skrčuje, podaljšuje službo, reducira plače, ne da premika, ne uredi kilometraže, ne da službene obleke, pač pa da radodarno visoke kazni.

Kasarne so v neredu, za naraščaj se nikdo ne briga, napredovanje je le še v spominu najstarejših.

Nastavitev osebja pri nas ni več moderna, v pokoj ne smeš iti, ker bi to pomenilo samoumor dotičnika in

umor cele družine, ki ne more čakati po pol leta na penzijo. —

Gospod minister naj trgovskim krogom, ko se bodo pritožili radi pomankanja vozov ali zamud, odgovori: »Zamud je kriva nesposobna uprava, kateri načelujemo in katera bo, ako bo šlo tako naprej v enem letu uničila vse. Zato si pravočasno kupite mule in vole, da boste lahko vozili svoje blago.«

strani uprave nered, vzgaja se separatizem, egoizem, protekcijonizem itd., same dobre lastnosti meščanske družbe. Zahteva se od strojevodij in kurjačev red pri vožnji in čistost na strojih, uprava pa jemlje delavce proč, ki so za to tukaj, da bi bil red in vlaki redno vozili. Uprava zahteva čistost na strojih, ne da pa potrebnega materiala; ona hoče, da bi ga osebje samo kupovalo, kar je pa nemogoče. Ko pride eden s velikimi očali, ki je brez pomena v kurilnici in gleda, ali je stroj dobro osnažen. Če ni, se kurjaču diktira kazen. Če se pa kurjač izgovarja, da nima cunj, mu reče dotični gospod: »To me ne briga. Stroj mora biti snažen!« Metle so prišle sploh iz navade na strojih. — Na vse te gori omenjene stvari ugotavljamo, da je to malomarnost v kurilnici. Kako si pa predstavljajo gospodje redukcijo delavcev v Litiji? Ali mislijo gospodje, da se bo stroj avtomatično in sam očistil?

Iz mariborske kurilnice. Kakor v ostalem delu države, tako smo tudi pri nas bogato obdarjeni z različnimi meščanskimi strankami vseh barv, katere se na vse mogoče načine dobrikujejo delavstvu, računajoč s tem, da naši železničarji ne vedo, da njih poslanci v vladi zastopajo železničarskega delodajalca, da so zatorej vse te meščanske stranke soodgovorne za današnjo mizerijo. Napram vsem tem se more boriti naš »Ujedinjeni savez železničarjev«. Ti laži-prijatelji delavstva pošiljajo svoje agitatorje med delavstvo, katerih največja naloga je, da blatijo našo razredno organizacijo ter nje zaupnike, češ da je ničvredna, da itak ne bo mogla ničesar doseči ter da je škoda za denar, katerega plačujejo za članarino Ker pa jim vse to ne pomaga in ne morejo našo strokovno organizacijo uničiti, se včasih izpozabijo tako daleč, da žugajo našim funkcionarjem z denunciranjem ter ven-metanjem. Največkrat se to dogaja med pomožnimi delavci, kateri so v turnusu, kjer imajo ti lakajski kapitala največ sreče; to pa zaradi tega, ker se ti delavci po svoji težki službi ter mali plači ne morejo dovolj zanimati za delavsko gibanje, vsled tega tudi zadosti ne morejo prisedati to grdo igro meščanskih strank. — Mi organizirani delavci bomo strogo pazili na vse take pretreje napram našim funkcionarjem ter bomo v slučaju potrebe tudi primerno nastopili v svrhu zaščite. Vam pa, delavci, kateri se stojite izven naše razredne strokovne organizacije ter čakate na dobroto, katere vama bodo prinesle meščanske stranke, povam bodo prinesle meščanske stranke, poedino s svojo močjo! V enotni razredno zavedni strokovni organizaciji je rešitev delavstva. — Organizirani delavci.

Iz kretniških krogov. Blokovniki in vsi, ki delajo službo v postavljalnicah, se premalo zavedajo, kako važen činitelj so v železniški službi. Ko bi se bolj zavedali, ne bi nas postavili v najzadnjo kategorijo zvaničnikov. — Inženjerji, ki morajo poznati ves mehanizem stroja, so v I. uradniški kategoriji, kar je tudi do tu vse prav. Blokovnik in vsi, ki vršijo v postavljalnicah službo, morajo istotako poznati in razumeti vslo bločno napravo in ves bločni ustroj, kako so kretnice uravnane in vse drugo, ker drugače ne morejo vršiti službe. Tako smo svoje vrste inženjerji v blokovnih postavljalnicah in zato so nas pri prevodbi uvrstili v zadnjo zvaniško kategorijo, ker se ni takrat upoštevala strokovna, pač pa šolska izobrazba. Zato pa je sedaj naša naloga, da merodajne faktorje pripravimo o krivicah, ki se je nam ob prevodbi zgodila, da nam morajo priznati strokovno izobrazbo in uvesti vse, ki danes opravljajo službo v postavljalnicah, pa bodisi v mali ali v veliki postaji, da nas uvrstijo najmanj v I. kategorijo zvaničnikov. — Bliža se čas, ko bo zakon o drž. saobračajnem osebju popravljen in za takrat je že sedaj potreba, da se vsi strnemo v eno vrsto, da bomo našo kategorijo privedli res v nam odgovarjajoči položaj. Ni treba misliti, da bodo itak gospodje napako sami popravili. Tudi ni treba gojiti turškega kismeta, kajti le toliko bomo upoštevani, kolikor bomo zavedni in močni. Za vse to je pa tudi treba organizacije, ki bo dala našim zahtevam pravega obiležja. Strnimo se vsi kretniki in blokovniki v pravo razredno bojno organizacijo, in ne čakati ob strani, češ da bodo že drugi naše zahteve izvojevali. Stopimo vsi kot en moč v bojno vrsto za naše pravice, kajti le toliko bomo dosegli, kolikor moči bomo imeli. So tovariši, ki se že leta in leta borijo za pravice naše kategorije in katerim gre vsa čast. Z žalostjo opazujejo ti brezbriznost in malomarnost nekaterikov. Skrbimo, da nas prihodnost najde pripravljene! Naša parola naj bude: Vsi do zadnjega moča iz kretniških krogov v razredno organizacijo!

Zalog. O, ti salamenski krt, ti! Kako ta mala nesnaga vedno rije in v vsako luknjo vtakne svoj mali nosek, da kaj izvoha. Tako je nekoč stikal tudi po neki luknji in je staknil, da je neki kretnik v službi prav pridno agitiral za »Zvezo« ter ravno silil nekega pomožnega premikača, da se naj organizira v »Zvezi« in sicer takoj, ker

drugače je prepozno, ako hoče biti tekmo enega leta nastavljen. Ker pa mu prejšnja agitacijska reklama več ne ugaja, ker so se ljudje naveličali poslušati vedno eno in isto pesem, je slučaj hotel, da mu je ravnateljstvo naklonilo drugo reklamo in to je letošnja poletna nastavitev nekaterih kretnikov in premikačev. Med temi sta tudi dva dobra tovariša Jaka Bitenc in Ojstriš, eden, kakor se sliši, je še nedoleten, a drug zdravstveno nesposoben, čeprav jih je v Zalogu še dosti, ki so sposobni in prosijo za nastavitev. In ta reklama je prišla prav temu človeku, da kriči med se nezavedne, da je to naredila ravno njihova organizacija; seveda in vsa zasluga gre g. Skrijancu, ker le on je na to delal, da so nastavljeni ti ljudje. Ko mu na to pomožni premikač odgovori, da za enkrat se še ne bo organiziral, ker mora videti, katera organizacija je boljša, začne z reklamo: saj vidiš, da sta nastavljeni Ojstriš in Bitenc, vidiš, kako naša dela za delavce, ona druga pa ne dela nič, pa tudi ona nima nič veljave pri gospodih, ker so komunisti. — Torej take reklamne agitacije uporablja ta človek. Jaz bi ga vprašal, zakaj pa ne bi on enkrat tudi povedal delavcem in provizionistom, da jim je odvzel proste vozovnice, nočne doklade, legitimacije, potem 20odstotno doklado, prispevke za poplavljenje in drugo. Kdo jim je vzel vse ugodnosti pri bolniški blagajni itd. Dragi tovariš B., naj ti vsaj eno zalučim v obraz, vsaj eno, ki pa vem, da jo boš tudi pogoltnil kakor vsako. Kaj pa tistih 15 predlogov, ki jih je naša organizacija predlagala na skupščini v Ljubljani in so bili vsi enoglasno sprejeti tudi od vaših ljudi, ker so se bali mase. Ali ko so prišli v Beograd, so šli preko teh predlogov ravno vaši ljudje in s tem omogočili, da delavec do danes še nima 100odstotne boleznine in ne zdravljenja v toplicah in drugih ugodnosti? Torej za enkrat naj zadostuje, ako bo treba, vam podamo še več dokazov. Vam pa, g. kretnik, svetujemo, da nehate enkrat s takimi agitacijami, ker drugače vam bomo preiskali tisto žilico, ki mislite, da jo imate prav dobro skrito; ali krt ima mali nosek, zvoha pa vse z njim. Tudi tovariš K....ca, nečaj s tvojo agitacijo in ne hodi preveč na sonce. — Železničarji vseh kategorij v Zalogu, vsi v našo strokovno organizacijo Ujedinjeni Savez Železničarjev Jugoslavije in bodete videli, da je res le ta edina prava zaščitnica proletariata, ki se bori za človeka dostojno življenje. Na delo, sodruzi!

Krt.
Čudno. Na neki postaji na progi Pragersko—Čakovec je že precej časa žensko stranišče zaklenjeno, tako da služi za dame in gospode samo eno stranišče. Na vratih tega stranišča je nabita tablica z napisom: »Ključ hrani prometni urad«. Torej, ako se katera dama hoče poslužiti stranišča, mora teči v pisarno ter s pomožnim srcem prositi za ključ gospoda prometnika. Redki so torej taki slučajji; to je edina postaja, ki marsikaj pametnega spravi na dan. — Potnik.

Ljubljana glav. kol. V Ljubljani glav. kol. imamo tri postavljalnice z bločno napravo, kjer je zaposlenih 18 blokovnikov ter dva nadomestna blokovnika, da krijeta odmoro. Teh 18 blokovnikov ima na leto skupno 520 dni dopusta, kot je to zakonito zajamčeno v Zakonu o drž. saobračajnem osebju, nadomestna blokovnika pa vsaki po 15 dni, kar znese skupno 550 dni. Ko pa gre kateri od naš blokovnikov k g. načelniku po dopust, dobi sigurno odgovor: »nema ludi« — prav v pristnem češkem dialektu. Prejšnji gospodje načelniki so skrbeli, da so dali ljudi iz skladišča v blokovne postavljalnice izučiti. Sedanji g. načelnik se za to ne briga, tako da mi blokovniki našega dopusta ne moremo izrabiti, dasiravno nam je po zakonu to zajamčeno. Vprašamo gospoda načelnika, zakaj ne skrbi za zadostno število izučnih ljudi za službo v stolpih, da bomo tudi mi blokovniki lahko izrabili naš zakonito nam zajamčen dopust. Zakonodajalec je dopuste zato uzakonil, da se bodo tudi podeljevali in ne kot to misli naš gospod načelnik, da bodo dopusti samo na papirju. Zakaj ga pa sam tako pridno izrablja. — Blokovnik.

Ali se tako postopa z vlakospremnim osebjem? Pod tem naslovom je prejelo uredništvo od nekega ljubljanskega trgovca naslednji dopis: Zelo zanimiv slučaj se je pripetil dne 19. sept. pri osebnem vlaku iz Grosuplje do Ljubljane. Na postaji Grosuplje je med drugimi potniki vstopil v III. razred tudi neki potnik, ki je bil tako preobložen s žlahtno kapljico, da je komaj prestavljal šibke noge pod svojim telesom. S težavo se mu je posrečilo priti v voz. Ko se približa sprevodnik do njega z nagovorom, prosim vozne listke, ga ta gospod osorno zavrne: »Jaz sem od aktivne kontrole; pokažite mi vaš doplačilni snopič, da ga pregledam!« Ker me je zanimalo, kaj bo odgovoril sprevodnik, sem pristopil bližje. Ta mu odgovori: »Gospod, tu je polno, v II. in I. razredu je pa prostora dovolj; pojdite tja.« Ali ta dobri gospod od aktivne kontrole se nasloni na steno in ker mu je tudi vrat odpeval

Iz protestnih shodov.

Kakor smo na uvodnem mestu omenili, je sklican USZJ protestne shode, da na njih solidarno protestira proti redukcijam plač in redukcijam osebja v Zagrebški direkciji ter proti grabljenju pravic sploh ter da zahteva od merodajnih faktorjev izpolnitev onega, kar so že stokrat obljubili. V naslednjem podamo par poročil iz shodov.

Maribor.

Prvič po več letih se je zopet vršil protestni železničarski shod v največji mariborski dvorani pri Götzu, ki je bila ob sedmi uri zvečer polno zasedena.

Nad 2000 železničarjev, njih žena ter ostalih delavcev je napolnilo dvorano. Prvič po petih letih so prišli na shod tudi uradniki, kar pozdravljamo ter jih vabimo, da naredo še korak naprej, da vstopijo v našo organizacijo ter se ramo ob rami bore z ostalimi delavci za svoje pravice — za svoj obstoj.

Shod je otvoril s. Čanžek, za predsednika je bil izvoljen s. Krajnik in nato je v nad enournem govoru tajnik centrale s. Stanko orisal položaj, v katerem se nahajamo, osvetil namene in načrte uprave ter pozval vse na obrambo pravic. Proč s protestnimi papirnatimi resolucijami, proč s tarnanjem in klečeplastvom, ojačajmo svojo razredno zavest, pomnožimo naše vrste in skupno vsi v enotni organizaciji odbijmo navalne akcije ter si priborimo naše pravice.

S. Bahun je povdaril slabe posledice birokratizma in nesposobnosti naše uprave, ki je najdražja na svetu, ne zna pa narediti niti enega koraka, ki ne bi naših razmer še bolj upropaščal. Uprava dela le z obljubami, ki jih ne izpolni in si tako dnevno pritiska pečat lažnjivca. Na slabem položaju so dosti krivi neorganizirani in pa zapeljanci, ki hote ali ne hote podpirajo to slabo upravo.

V imenu ostalega delavstva je izjavil s. Ošlak solidarnost, povdarjajoč, da so bili železničarji avantgarda v delavskem gibanju in da zre danes na nje celokupno ostalo delavstvo, ki jih bo v boju podpiralo.

Z navdušenjem so bile sprejete vse protestne resolucije in nad 2000 prisotnih je izjavilo solidarnost z zagrebškimi sodrugji. Soglasni sklep je bil: zadosti smo bili izkoriščani in tepeni, vzeli so nam vse pravice, od danes naprej si ne pustimo vzeti nič več, zahtevamo stare pravice nazaj, ki si jih bomo priborili.

Grobelno.

V nedeljo 10. oktobra je bil protestni shod zelo številno obiskan, udeležili so se ga tudi uradniki, uvidevši, da jim absentiranje od delavskih vrst more le škodovati, a koristi jim pa nič. Shodu je predsedoval s. Urančič.

Referirala sta pa ss. Čanžek in Magdič in vsi prisotni so se izjavili za

akcijo v obrambo ogroženih pravic. Organizacija po shodu napreduje, pristopajo ji novi člani, in dotični ki so s prispevki v zaostanku, bodo vse to poravnali. Tudi proga Grobelno—Rogatec se zopet budi. —

Zalog.

Dne 9. oktobra se je vršil pri nas zelo dobro obiskan protestni shod, kar ni bilo doslej v navadi. Železničarji so začeli uvidevat, da ako bodo i dalje pasivni, bode uprava vedno krajšala naše pravice. Za predsednika shoda je bil izvoljen s. Klemenc, ki je podal besedo s. Ogrincu in ta je podal zelo stvarno svoj referat, pojasnil je položaj železniških delavcev in nastavljenecv glede plač, podal je poročilo glede bolniške blagajne, glede stanovanjskega zakona in glede redukcije. Po referatu so se prebrale resolucije, katere so bile enoglasno sprejete in drugi dan tudi odposlane na pristojna mesta. Priglasil se je k besedi s. Novak iz Ljubljane, kateri je rekel, da je že enkrat čas, da se začne delat, da smo vsi v organizaciji, ker šele potem bomo dosegli svoje pravice. Nakar zaključil predsednik ob 21. uri shod. Po shodu se je razvila zelo živahna debata, v katero so stvarno posegli naši sodrugji, pa tudi govorniki od Zveze in tudi neorganizirani so govorili. Samo nekemu gospodu ni bil všeč govor sodr. Ogrina, ker je rekel, da ne zna dobro govoriti, ali k besedi se ni hotel prej priglasiti, da bi bil svoje mnenje povedal. Začel je pa agitirati pri naših sodrugih — ki ga sploh niso hoteli poslušati — za Zvezo. Mislili smo, da bodo prišli tudi gg. tovariši, ki so v vodstvu, pa so ostali doma, bili so le štirje od Zveze ali glavni so ostali doma. Ženske, katere so bile na shodu, so obljubile, da bodo šle odslej na vsak shod, tako se jim je dopadlo.

Ljubljana.

V nizu shodov je Ljubljana zopet pokazala, da se noče zavedati težkega položaja, v katerem se železničar nahaja. Komaj dvesto, sicer samih zavednih sodrugov, se je zbralo na shod. A kje so bili ostali službe prosti? Kje so bili neorganiziranci, kje člani drugih organizacij? Shodu je predsedoval s. Kovač, govorili so ss. Stanko, Žorga, Mikec, Prijatelj in pozivali železničarje na delo za jačenje organizacije, ki edina bo mogla nastopiti za železničarske pravice.

Uprava te po predpisih kaznuje, zahteva, da jih izvršuješ, dolžnost slehernega železničarja je, da vrši službo točno po predpisih, da se s tem izogne kaznim in nevarnostim.

Zelo uspeli shodi so se vršili še v Zidanemmostu, Vuhredu, Dravogradu, Brezno-Ribnici, Novemestu, Videm-Krškem, Litiji, Žalni in Ptuj. V nedeljo, 17. oktobra 1926 pa se je vršil protestni shod v Karlovcu in Logatcu.

mači kurilnici mazilno olje. Vsakdo si bo dobro zapomnil dobroto podržavljenja, ki je morala vsem uslužbenecem brez razlike odpreti oči: kaj se pravi obljuba, če jo izreče gospod. Pod upravo Južne železnice smo bili navajeni na red, kar je pa pod državno upravo nasprotno. Dela se od

Dopisi.

Kurilnica Ljubljana I. vrši redukcijo nad delavci v postaji Litija, ki so za opremo strojev, ter je poleg tega izvršila redukcijo metel na strojih, redukcijo cunj za čiščenje strojev in je reducirala v do-

pokorščino, je kimal z glavo in dejal spredvodniku: »Kako se vi pišete? Jaz vam bom že pomagal. Jutri vam pošljem 50 Din kazni.« Cudil sem se prisotnosti duha spredvodnika, da je pri vsem tem ohranil mirno kri. Zanima me, ali je bil spredvodnik res kaznovan, ali pa mu je mogoče ta gospod poslal 50 Din za njegov vzorni nastop. — Tako veli dopis. Nas pa zanima, kake korake bo ukrenila direkcija, da bo preprečila, da ne bodo taki »aktivni kontrolorji« nadlegovali spredvodnikov pri vršenju službe.

Maribor. (Delavnica drž. železnic.) Že parkrat smo se v našem listu bavili z razmerami v tukajšnji delavnici in orisali smo tudi metode in delovanje nam naspornih organizacij, ki se poslužujejo raznih sredstev; ali pa z njimi tudi kaj dosežejo in ako ta sredstva služijo v njih ponos, to jim je deveta briga. V novejšem času so si ti vročekrvneži vzeli celo za cilj, da bodo izposlovali za svoje pristaše pri ravnateljstvu nekakšno poboljšanje urnih plač. Seveda se je našlo par mladih delavcev, ki so na te obljube nasledili; pustili so našo organizacijo, pristopili so k »Zvezi«, in danes s težkim srcem čakajo na izpolnitev njim danih obljub. Značilno pri tej zadevi je posebno to, da si oni predstavljajo, da mora biti povišanje plač le za nje, in hudobija bi bila, če bi slučajno vodstvo delavnice tudi kakemu socialistu, kateri so jim trn v peti, kaj določilo ali dalo. — V oddelku II. se je pred par tedni pripetilo celo, da si je neki mladi vročekrvnež, kateri je po preobratu prišel na železnico in katerega zmožnosti še ne poznamo, dovolil nahuliti delovodjo pri nakazanju nekega dela, češ, to naj tisti izvrši, kateri ima 9 Din na uro in ga je imenoval po imenu: seveda po njegovem mnenju je to za socialisto preveč, in če tudi je že 27 let na železnici in je izvrševal že raznovrstne službe in dela, ko se dotičniku o delavnici še sanjalo ni. Pripomniti pa moramo, da pristojna v tem slučaju dotičnemu delovodju vsa čast, ker je ravnal nestrankarsko in korektno ter je imenovanega nezkušenega gospodeka primerno podučil. Iz tega je razvidno, da imamo še predpostavljene, kateri so v službi nestrankarski in kot strokovnjaki koristijo železnici mnogo več, kakor marsikateri drugi, ki se bri-gajo samo za raznovrstne strankarske agitacije, o službi pa imajo, kar tudi ni čudo, zelo malo pojma. — Na delavce pa apeliramo, naj se ne pustijo premočiti od raznovrstnih agitatorjev, ki jih skušajo pridobiti na svojo stran z raznimi obljubami, ampak naj ostanejo zvesti Savezu Ujedinjenih Železničarjev, kateri je edina delavska organizacija, ki se bori za skupno izboljšanje položaja železničarjev in ne samo posameznih oseb, kakor to opazujemo pri naših nasprotnih organizacijah.

Iz okrožnic.

1. Otvoritev posvetovalnice za matere in dojenčke.

Štev. 3259/H F od 6. septembra tl.

Službenim edinicam naročamo, da naj razglase vsem članom b. f., da posluje vsak torek in četrtek od pol 10. do 11. ure dopoldne v sobi 21 v Centralni Ambulanti na Celovski cesti št. 4. v Ljubljani posvetovalnica za matere in dojenčke. V njej morajo dobiti matere v zadnjih mesecih nosečnosti in po porodu za dojenčke potrebne nasvete glede dojitve, prehrane ter nege matere in otroka in sicer samo na podlagi članskega lista in brez nakaznice pristojnega železniškega zdravnika.

Za direktorja:
Inž. Schneller s. r.

2. Kandidati za sprejem v železniško službo plačajo Din 20.— železniškemu zdravniku za preiskavo.

Št. 612.755/26 od 7. septembra tl.

V smislu naredbe g. ministra obračaja od 16. julija 1926 br. 9190 ima železniški zdravnik pravico zahtevati od vsakogar, ki hoče biti sprejet v železniško službo in katerega železniški zdravnik preišče po 20 Din za pregled.

Direktor:
Inž. Knežević. s. r.

3. Pobijanje tihotapstva.

Pod tem naslovom je direkcija kot okrožnico izdala dopis carinske uprave, ki pravi med drugim:

»Pri zalotanju blaga, za katerega se ne javi lastnik, bodo carinarnice v bodoče napravile odgovornim dotičnega strojevodjo, ako se zaloti blago na stroju, vlakovodjo, ako se zaloti blago skrito v posameznih delih voza, v katerem se nahajajo potniki, ali skrito in neskrto v praznem vozu.«

Gospodu od carinske uprave, ki je ta dopis pisal, so pač vivali pamet skozi lijak v glavo!

Za vse tihotapsko blago na vlaku naj odgovarja vlakovodja! **Zahtevamo od direkcije, da energično protestira proti tako neumni zahtevi in zaščiti podrejeno osebje.** — Kar se pa carinske uprave tiče, smo pa mnenja, da v naši državi še obstojajo vsaj nekateri zakoni, preko katerih tudi carinska uprava ne bo mogla iti.

4. Pozdravljanje.

Po zakonu je uredila uprava, da mora nižji »po vojaško« pozdraviti višjega. Z zadnjo okrožnico pa je odredila, da mora sleherni železničar »stojte v pozor« pozdraviti tudi lokomotivo, vagono, mrtvi in živi tovor. Če pa je brzovlak, mora stati »pozor« pol postaje, ako pride pa dvorni vlak, naj stoji »pozor« vse!

Svoječasno so direkcije izdajale okrožnice, da mora pri uvozu in izvozu vlakovodja, prometno, postajno in vlakovno osebje paziti na varnost prometa. Sedaj pa to ni več potrebno. Ti stojte pozor in — domovina je rešena.

Ali se gremo norce — gospodje?

Iz intervencij.

Tekom zadnjega meseca smo vložili naslednje intervencije:

1. **Pragersko:** Dovolitev dveh prostih dni vlakovodjem in prtljažnikom ter dodelitev zaviračev v skupine.

2. **Dravograd:** Podelitev dveh prostih dni kurilniškim delavcem ob čistem osemurnem delovniku.

3. **Vozovni snažilci Ljubljana:** Protest proti drakonskim kaznim ter proti zahtevi, da morajo vsi vozovni snažilci in snažilke podpisati reverz, da bodo po trikratni kazni odpuščeni iz službe.

4. **Izpiralci kur. Ljubljana I.** Zahteva po takojšnji podelitvi škornjev.

5. **Bubnjarci:** Nakazilo stanovanja s. F. in premostitev s. V.

6. **Progovna služba.** Podeljevanje zemljišč v najem: Zahteva, da se povodom nove podelitve podeli zemlja prvenstveno progovnemu osebju in dotičnikom, ki morajo pleti travo na kretnicah in progih. Zemlja naj se podeli le dotičnim, ki jo sami obdelujejo.

7. **Podelitev premoaga:** Zahteva, da se podeli premog na 4 obroke. (Ta zahteva leži že drugi mesec pri g. direktorju, ki pa do danes ni čutil potrebe, da jo ugodno reši. Njemu se pač ni treba brigati za preskrbo s premogom na zimo! Op. ur.)

8. **Brežice:** Glede sprejema dveh reducirancev.

9. **Povrnitev preveč plačanih zneskov za premog:** Ker je s 1. oktobrom 1926 premog pocenjen na Din 280.—, smo zahtevali, da uprava vsem, ki so premog pred 1. oktobrom po stari ceni Din 335.— plačali in ga po 1. oktobru šele prejeli, diferenco od Din 55.— za tono vrne.

10. **Redukcija delavstva:** Zahteva potom URSS in centralnega sekretariata delavskih zbornic v Beogradu, da se redukcija takoj ukine, v zagrebški direkciji ustavi in vse reducirane sprejme nazaj.

11. **Redukcija delavskih plač:** Nujna zahteva, da se s 26. septembrom odrejena redukcija delavskih plač na maksimalno Din 40.— dnevno po 30 letih službe takoj ukine in izplačajo v naprej stare plače.

12. **Ureditev urnih plač v postaji Sisak:** Zahteva, da se izplačajo urne plače od dne ukinitve tudi skladiščnim in posl. delavcem v Sisku.

13. **Bolniška blagajna:** Ponovna zahteva, da se takoj skliče izredna glavna skupščina in zasigura delavstvu 100odstotna hranarina ter bolniški blagajni samouprava.

14. **Zagorje:** Priznanje progovno obhodniške doklade s. S.

15. **Brezno:** Zahteva za izplačilo dojske podpore s. P. za VI. in VII. tl.

16. **Indija:** Protest na beograjsko direkcijo radi odpuščanja sekcijskih delavcev-profesionistov.

17. **Premogarji kur. Ljubljana I.:** Ureditev delovnega časa rezervne

partije in plačilo čezurnega dela ob nedeljah in praznikih, ki se danes ne plača.

Poleg tega je bilo vložnih še več manjših intervencij proti krivicam v poedinih slučajih, o katerih obvestimo prizadete pismeno.

USZJ.

Internacionalni pregled.

Ratificiranje konvencije o osemurnem delovniku v Belgiji. Dne 4. junija je sprejel belgijski parlament zakon, ki predvideva ratificiranje washingtonskih konvencij in že 28. julija 1926 je Belgija brez pridržka ratificirala vse konvencije. — Kdaj bo naš minister dal tozadevni predlog parlamentu?

Ujedinjenje delavskega pokreta v Bolgariji. Dne 21. VII. 1926 so sklenile delavske organizacije Bolgarije združitev pod pogojem enakopravnosti obeh delov. Posamezne strokovne organizacije bodo pristopile k svojim strokovnim internacionalam, na prihodnjem kongresu pa se bo odločilo, kateri internacionalni orientaciji pripadaj celokupen pokret. — Vendar je bilo — žal — to ujedinjenje izvršeno le bolj na papirju in se v praksi nikakor ne more izvršiti. Oviru ni delavstvo, pač pa par voditeljev na obeh straneh, ki hoče vsak ohraniti svoj prav in iz celega položaja kovati svoj političen kapital. — Položaj strokovnih organizacij in ujedinjenja v Bolgariji je verna slika — naših razmer.

Mezdna gibanja v Angliji v prvi polovici 1926. V prvi polovici 1926 je bilo v Angliji 211 mezdnih gibanj, katerih se je udeležilo 2.759.000 delavcev. Izgubljenih je bilo 61.225.000 delovnih dni. Od tega odpade na rudarski štrajk 45.515.000 in na generalno stavko pa 15.000.000 delovnih dni. — Na železnici je bilo v prvem polletju 1926 20 štrajkov, na katerih je sodelovalo 21.000 delavcev (generalna stavka tu ni vračunana). In kljub temu Anglija še vedno stoji. Pri nas pa stavka 200 železničarjev na eni privatni progji in delodajalec že kriči, da je država v nevarnosti in zahteva mobilizacijo stavkajočih. Država hoče temu pozivu ugoditi. — Pa pravijo, da nismo napredna država! Je pač Anglija starokopitna, ki kljub 211 stavkam v pol leta ni izvedla mobilizacije!?

Trčenje v Angliji. Na London—North železnici je zapeljal 14. avg. 1926 nek osebni vlak na mostu na tovorni vlak. Osebni vlak je vozila električna lokomotiva, zasedena le po enem strojevodju. Po trčenju so iskali strojevodjo in ga našli 3 km daleč od kraja nezgode mrtvega na progji. Najbrže se je nagnil preveč raz lokomotive in ga je na ovinku vrglo na tla, vlak pa je drvel dalje. — To naj bo nov opomin železniškim upravam, da morajo biti tudi vsi električni stroji zasedeni po dveh spremeljevalcih.

Zvišanje draginskih doklad v Franciji. Železničarska strokovna organizacija je dossegla, da so se zvišale draginske doklade s 16. avgustom 1926 od 12 na 25 odstotkov in so se tako povečali celokupni prejeniki za 11.6 odstotkov. Lep uspeh razredno-bojevnih organizacij. — V Jugoslaviji pa predlaga prometni minister ukinjenje 20% eksekutivne doklade.

Jugoslavija. Minister saobračaja daje po zgledu svojih prednikov obljube, katere pa, v kolikor so v korist osebju, ne izpolni. Zato do danes še nimamo delavskega pravilnika, delavskih zaupnikov, pravilnika sporednih prinalležnosti, starostnega zavarovanja itd. — Pač pa se nam obeta ukinjenje 20odstotne eksekutivne doklade, reduciranje voznih ugodnosti, odpust nad 1000 delavcev v zagrebški direkciji, znižanje delavskih plač itd. itd. — Ta obetanja pa se bodo sigurno izpolnila, ako železničarji v 12. uri ne bodo spregledali in se organizirali v enotni, razredno bojevni organizaciji ter s svojo močjo preprečili vse te nakane.

Socialni vestnik.

III. Kongres delavskih zbornic.

Sporazumno z vsemi delavskimi zbornicami je centralni sekretariat delavskih zbornic sklical za 24. oktobra 1926 III. kongres delavskih zbornic v Beograd.

Kongresu bodo prisostvovali delegati vseh delavskih zbornic in zastopniki pri delavskih zbornicah registriranih sindikalnih organizacij.

Za sedaj je določen naslednji dnevni red:

1. Splošni gospodarski položaj v državi,
2. Stanovanjski zakon,
3. Zakon o neposrednih davkih,
4. Socialno politično zakonodajstvo in njegova izvedba.

Tretjega kongresa delavskih zbornic se udeležijo tudi »Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije« ki je zahteval, da se postavi kot peta točka na dnevni red:

Položaj in redukcije železničarjev.

Opozarjamo vse podružnice, katerih blagajne le količkaj dopuščajo, da pošljejo za 24. oktobra 1926 na ta kongres enega delegata, zlasti še, ker se bo po kongresu obdržala posebna železničarska konferenca in na podlagi sklepov te konference izvršila posebna intervencija pri ministrstvu.

Delo Radničke komore v Zagrebu.

Radnička komora v Zagrebu posveča zelo veliko pažnjo reševanju raznih delavskih vprašanj ter radevolje prikoči na pomoč naši organizaciji, ko jo zaprosimo za intervencije.

Tako je v zadnjem času intervenirala za izvedbo volitev delavskih zaupnikov, uzakonitev delavskega pravilnika, protestirala je proti redukciji delavstva na železnici, znižanju delavskih plač ter podaljševanju delovnega časa.

Dne 5. aprila letos je obdržala konferenco pristaniških delavcev, na podlagi katere je sklicala 5. julija tl. anketo za ureditev delovnega časa v pristaniščih.

Dne 15. avgusta je obdržala v Vараždinu anketo o vprašanju projekta rudarskega zakona, kjer je bila sprejeta resolucija po enotnem modernem delavskem zavarovanju ter apel na vse rudarske delavce, da si izgrade svojo razredno in borbeno sindikalno organizacijo ker le ta edina je povsod za izvršitev stavljenih zahtev.

Dne 22. avgusta 1926 je sklicala radnička komora v Belišče anketo o krizi lesne industrije ter o stanju v njej zaposlenega delavstva, na kateri je razpravljala:

1. o delovnem času v lesni industriji,
2. o položaju delavskih zaupnikov,
3. o higijensko tehnični zaščiti delavstva v zvezi s potrebo delovnega zavarovanja,
4. o položaju delavcev in nameščencev v lesni industriji z ozirom na splošno gospodarsko krizo.

Za 2. oktober 1926 je bila sklicana v Zemunu anketa glede ureditve delovnega časa, nedeljskega počitka in nočnega dela v trgovskih podjetjih in v pekarnah.

Kakor je iz prednjega razvidno, zagrebška delavska zbornica agilno dela ter po vseh svojih močeh podpira korake in intervencije Ujedinjenega saveza železničarjev, kateremu je zlasti povodom zadnjih redukcij delavstva z intervencijami in protesti priskočila na pomoč.

Žal o delu ljubljanske delavske zbornice nismo v taki meri informirani. —

V pojasnilo.

Pod naslovom »Slovenski delavci povsod zapostavljeni« je izšel članek v »Hrvatskem radniku« od 1. septembra št. 33 ki nosi moj podpis ter izjavljam sledeče:

Podpisani sem dal članek na razpolago v smislu splošne bede železničarstva, posebno pa delavstva, ko so prinesli časopisi meseca julija, da preti redukcija 2000 delavcev.

Nikakor pa tudi nisem v svojem članku napadal socialistično organizacijo, ker dobro vem, da vse kar smo imeli je vse priborila razredno-bojna organizacija, kakor tudi ne strojevodje, pač pa sem naglašal apel na vse merodajne gospode, brez političnega prepričanja, ki so bili poklicani, da se na merodajnih mestih za delavce tudi zavzamejo. Zatoraj prosim, da se naj ne razburjajo nad mojo malenkostjo, ker je članek z mojim podpisom v Hrvatskem radniku zelo pretiran, ter ne odgovarja moji pisavi.

Nazadnje apeliram na vse moje pristaše, naj pristopijo vsi v razredno zavedno organizacijo, ker le v skupnosti je moč!

Pajmon Anton, p. kurjač.